

Innlandet fylkeskommune

Hamar, 7. februar 2022

Til Innlandet Fylkeskommune

Innspill til arbeidet i arbeidsinnvandrerrutvalget

Vi takker for muligheten til å gi innspill til arbeidet i arbeidsinnvandrerrutvalget.

Omfatter Integreringsloven arbeidsinnvandrere?

Vofo oppfatter at arbeidsinnvandring ikke lenger bare handler om sesongarbeid. Mange arbeidsinnvandrere etablerer seg permanent med familien i regionen, og sysselsetter seg bl.a. i håndverks- og landbrukssektoren. Vi opplever at deres familier faller mellom to stoler. Vi kjenner ingen ordninger rettet mot dem. Vi har fått tilbakemeldinger fra våre samarbeidspartnere og medlemmer at de ikke har krav på norskopplæring på samme måte som innvandrere som omfattes av integreringsloven. Dette påvirker deres forutsetning til å delta i sivilsamfunnet. Denne gruppen arbeidsinnvandrere og deres familier bør få tilbud om gratis norskopplæring på lik linje med øvrige innvandrere. Dessuten er et stort potensial for integrering hvis de får mulighet til å delta på kurs i samfunnsforståelse om rettigheter og forpliktelser i samfunnet. Dette er noe ideelle voksenopplæringsorganisasjoner (eks. studieforbund) sammen med det offentlige, herved fylkeskommuner og kommuner, kan og bør samhandle om.

Innvandrere med fag- og profesjonsutdanning mangler yrkesnorsk

Mange innvandrere i fag- og profesjonsyrker mangler yrkesnorsk. Dette er en dårlig forutsetning for integrering i lokalsamfunnet. Dessuten blir deres fagkunnskaper mindre anerkjent i arbeidslivet, bl.a. i form av lønn og stilling. Statistikken viser at regionen framover vil ha behov for flere fagarbeidere. Helse- omsorgssektoren er en av disse områdene i et fylke med en aldrende befolkning, og et merkbart frafall i videregående skole. Vi mener at på dette området kan fylkeskommunen samhandle med frivillig- og ideell sektor på en effektiv og mer forutsigbar måte.

Yrkeskvalifisering gjennom fagopplæring og yrkesnorsk – konkrete eksempler fra Innlandet

I Innlandet har vi eksempler fra Elverum kommune. Der har en gruppe ansatte i kommunen fullført fagprøven i renholdsoperatørfaget gjennom tilbud fra et av våre

medlemmer, AOF Innlandet. Dette viste seg å være vellykket, og kommunene har meldt inn enda en gruppe til fagopplæring.

Vi viser også til eksempelet med foreningen MAKS, med ulike arbeidsinkluderings tiltak, som fikk Voksenopplæringsprisen i fylket. Dette er også et resultat av samarbeidet med fylkeskommunen, nedfelt i samarbeidsavtalen mellom Vofo og IFK. Foreningen mottok også den nasjonale Læringsprisen 2022, utdelt av Vofo på Læringskonferansen 2022.

Dette er et eksempel på krefter i lokalsamfunnet som lykkes på grunn av samarbeid med fylkeskommunen. Læringsprisen har motivert MAKS til i tillegg til praktisk arbeids- og norsktrening, til også å innrette arbeidet mot kvalifiserende yrkesutdanning, fagbrev og yrkesnorsk.

Et tredje eksempel er samarbeidet mellom AOF Innlandet, NHO Innlandet og Moelven industrier. Her har ufaglærte arbeidere fått mulighet til å gjennomføre fagprøven, gjennom et fleksibelt tilbud, og skreddersydd tilbud til deltakerne. Dette er blitt omtalt i [Hamar Arbeiderblad, 19.6 2021](#).

Med bakgrunn i disse suksesshistoriene, der god dialog og samarbeid med fylkeskommuner, kommuner og ideell sektor fungerer, mener Vofo at det er godt grunnlag for et mer koordinert samarbeid, som bidrar til at arbeidsinnvandrere og deres familier blir integrert i regionens arbeids- og samfunnsliv. Vi ser for oss et pilotprosjekt som har som mål at flest mulig arbeidsinnvandrere og deres familier i regionen skal få tilgang fleksible tilbud til og mulighet til å ta fagbrev og yrkesnorsk hvor ideelle voksenopplæringsorganisasjoner kan være et supplement til de offentlige tilbudene.

I startfasen av et slikt prosjekt, bør det være en geografisk avgrensning til en region hvor prosjektgruppen består av 2 eller flere kommuner, offentlig godkjente studieforbund, Vofo og fylkeskommunen. Rollene er tydelig fordelt på følgende måte:

- Fylkeskommunen er prosjekteier som godkjenner og sikrer pilotprosjektet innenfor de områdene der det er nødvendig.
- Vofo har koordineringsrollen mot tilbyderne og følger prosjektutviklingen ved hjelp av informasjon, datainnhenting og rapportering til fylkeskommunen, som prosjekteier.
- Studieforbundene som har tilbud rettet mot arbeidslivet skal være leverandører inn i prosjektet. Dette kan være yrkesnorsk, teori til fagprøven, og andre yrkesrelaterte kurs eller sertifiseringer.

Et slikt prosjekt kan bl.a. gi målbare resultater på:

- Deltakerens grad av faglige kompetanse og fagkunnskap som er relevant for egen yrkessituasjon

- Deltakernes grad av samfunnsdeltakelse og samfunnsforståelse.
- Tid og omfang av opplæringsbehovet

Prosjektet kan gi innsikt på flere målbare områder.

Vi anbefaler at pilotprosjektet har en varighet på 4-5 år, for en best mulig innsamling av data, erfaringer, justeringer og målbare resultater.

Pilotprosjekt kan være et konkret utviklingstiltak rettet mot arbeidsinnvandringsgrupper, og kunne bli en del av det etablerte samarbeidet mellom Vofo og IFK, ref. samarbeidsavtalen, signert. 8. juni 2020.

Nasjonale tiltak som bør styrkes

Det bør satset videre på:

Treparts bransjeprogram

Ordningen forvaltes av Direktoratet for Høyere utdanning og Kompetanse. Studieforbund som har tilbud rettet mot arbeidslivet har sammen med partene i arbeidslivet bidratt til at mange permitterte og arbeidsledige i ulike bransjer under koronakrisen har fått tilbud om å kvalifisere seg til fagprøven. Ordningen er god, og det bør satses videre på denne.

Kompetanseplussordning (både arbeidsliv og frivillighet)

Ordningen forvaltes av Direktoratet for Høyere utdanning og Kompetanse (HK Dir). Vi mener det bør satses videre på denne ordningen. Kompetanseplussordningene bør bli mer forutsigbare, slik at allerede godkjente tilbydere kan få flerårige tilskudd.

Tilskudd til klippekortordningen for norskopplæring:

Denne ordningen, som forvaltes av IMDI, er god. Tilbakemelding fra våre medlemmer er at dette er en ubyråkratisk ordning som bør utvides.

Med hilsen

Voksenopplæringsforbundet

Stian Juell
konstituert generalsekretær

Andres Lòpez Aliciasson
regionkonsulent Innlandet